

Čís. 10656.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Řidič auta ručí za povahu a za zvláštní způsob auta, za selhání nebo za nedostatek jeho činnosti za všech okolností. Zákon má na zřeteli škodné příhody, jež, třebaže je nelze předvídati a zameziti, jsou událostmi v provozu silostrojů obvykle se přiházejícími, mají příčinu ve zvláštní povaze provozu a vznikají v provozu samém.

(Rozh. ze dne 30. března 1931, R II 90/31).

Žalobce byl neznámým chodcem sražen s chodníku na chladič auta, upadl před kolo auta a byl autem poraněn. Žalobní nárok na náhradu škody proti řidiči auta neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci znovu projednal a rozhodl. Důvody: Není pochybnosti o tom, že nákladní auto, které žalovaný řídil, žalobce zachytilo a poranilo. Žalovaný ručí tedy za škodu tím způsobenou (§ 1 aut. zák.). Žalovaný namítal, že nehodu zavinil žalobce a třetí osoba a že nehodě nemohl předejít (§ 2 aut. zák.). Vinu žalobce vidí žalovaný v tom, že skočil před nákladní vůz, po případě v tom, že přiběhl, skočil, spatřiv auto, zpět, narazil na neznámého muže, odletěl před chladič auta. Vše to vyplývá z udání svědkyně Antonie T-ové s tou změnou, že žalobce padl na auto, poněvadž ho neznámý muž od sebe odrazil. Však, i když tomu tak, nelze říci, že žalobce byl bez viny. Jest totiž za to míti, že neznámý muž žalobce odrazil, poněvadž žalobce na něho narazil, že tedy žalobce počín onoho neznámého muže vyvolal. První stolice tedy nepochybila, uznavši, že žalobce je svou nehodou spoluvinen. Vinu neznámého muže spatřuje žalovaný v tom, že žalobce odrazil zpět do jízdní dráhy. Svědkyně Antonie T-ová to potvrdila. Není tedy příčiny tomu nevěřiti. Následkem toho jest usuzovati, že vina na žalobcově nehodě stíhá i neznámého muže. Vše to nezabývá však ještě žalovaného jeho zodpovědnosti. Bylo by tomu tak, kdyby bylo prokázáno, že žalovaný nehodě zabrániti nemohl, ačkoliv dbal všech předepsaných a odborných opatrností při opatrování auta a při jeho řízení a že nehodu nelze sváděti na povahu vozidla nebo zvláštní způsob, selhávání nebo nedostatky činnosti. V tom ohledu žalovaný uváděl, že jel zcela mírnou rychlostí, kterouž ještě zpomaloval, by rychlost vozu na křižovatce byla pod 6 km, že okamžitě zabrzdil a zůstal státi na místě pokud se týče takřka na místě. Netvrdil tedy, že jel po levé straně ulice a že dával předepsané znamení. Než tento nedostatek nelze žalovanému zazlívati, poněvadž v trestní věci tvrdil, že jel po levé straně ulice a dával předepsaná znamení a následkem toho první stolice, která tyto spisy znala, měla žalovaného podle § 182 c. ř. s. vyzvati k doplnění přednesu a k udání potřebných důkazů. Neučinivši tak zavinila, že řízení zůstalo kusým a že nepřišly na přetřes okolnosti pro rozhodnutí důle-

žité. Než toto opomenutí soudu nemůže žalovanému prospěti, poněvadž ani netvrdil, že nehodu žalobcovu nelze sváděti na povahu vozidla nebo zvláštní způsob, selhávání nebo nedostatky výkonnosti a poněvadž není důvodu se domnívati, že právní zástupce žalovaného nevěděl, že by tak měl učiniti. Z toho důvodu nesejde na tom, zachoval-li žalovaný předepsanou rychlost. Jen k vůli úplnosti budiž uvedeno, že prvá stolice to považuje za prokázané, a to právem. Snaží-li se odvolání vyvrátiti to poukazem k tomu, že po pádu žalobce na chladič auta auto jelo ještě 3 m 40 cm, jest je odkázati na znalecký posudek, podle něhož auto této dráhy k zastavení potřebovalo, jakož i na to, že není důvodu, se domnívati, že tento posudek není správný. Jde tedy o to, jaké výše spoluvina žalovaného dosahuje. A tu dovolací soud, hledě k nebezpečnosti vozidla žalovaného, má za to, že spoluvina žalovaného dosahuje výše součtu spoluviny žalobcovy a neznámého muže. Je tedy žalovaný povinen nahraditi žalobci polovinu škody.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nehledě ke zrušovacímu důvodu, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Podle § 1 aut. zák. jest řidič silostroje zodpovědný za škodu z provozu silostroje, neprokáže-li některý z vyvíňovacích důvodů uvedených v § 2 aut. zák. Vyvíňovací důvody, že škodná událost byla způsobena zaviněním třetího nebo poškozeného sama a že i při řádných a věcných opatrnostech ve vedení silostroje a zacházení s ním nemohla býti odvrácena, mají ovšem stejnou váhu a stačí, byl-li jeden z nich prokázán, by řidič auta byl sprostěn odpovědnosti. Leč důkaz, že někdo třetí nebo poškozený sám škodnou událost zavinil, předpokládá, že řidič auta dbal veškerých řádných a věcných opatrností ve vedení silostroje a zacházení s ním, poněvadž by jinak nebylo lze mluvíti o výlučném zavinění třetího nebo poškozeného sama a bylo by použití čtvrtého odstavce § 2 aut. zák. Další vyvíňovací důkaz, důkaz, že škodná událost nemůže býti dovozována ani z povahy silostroje ani ze zvláštního způsobu, ze selhání neb z nedostatku jeho činnosti, musí býti podán za všech okolností, neboť řidič auta ručí za povahu a za zvláštní způsob auta, za selhání nebo za nedostatek jeho činnosti za všech okolností. Jde tu o ryzé ručení za výsledek. Bylo tedy zkoumati, zda se podařil žalovanému vyvíňovací důkaz. Prvý soud právem zodpověděl tuto otázku kladně, ano bylo zjištěno, že žalobce autem byl zachycen tím, že byl s chodníku neznámým chodcem, který šel po chodníku, sražen na chladič a pak upadl před kolo auta, a že tato událost i při řádných a věcných opatrnostech při řízení auta a zacházení s ním nemohla býti žalovaným odvrácena. Pokud jde o otázku nadhozenou odvolacím soudem, zda žalovaný dal výstražné znamení, jest podotknouti, že ve sporu nebylo vůbec tvrzeno, že žalovaný nedal výstražné znamení, a že v řízení prvé stolice nevyšlo najevo, že podle okolností případu bylo třeba je dáti. Podle § 48 min. nař. ze dne 28. dubna 1910 čís. 81 ř. zák. není řidič auta povinen, by

za jízdy stále dával výstražná znamení, nýbrž má je dáti, jen když jest toho třeba a včas; zařídil-li si tedy řidič auta jízdu tak, že na křižovatkách a na jiných nepřehledných místech i bez výstražného znamení lze se vyvarovati nehodě, není třeba, by dával znamení. O tom, že žalovaný jel po levé straně ulice ve směru své jízdy, nemůže býti pochybnosti, an žalobce, byv sražen s chodníku po levé straně auta, upadl na chladič přijíždějícího auta. Ostatně odvolací soud neshledal podstatnou vadu řízení v tom, že první soud neučinil zjištění, zda bylo dáno výstražné znamení a zda auto jelo po levé straně a z toho důvodu také nezrušil rozsudek prvního soudu. Otázkou však, zda škodnou událost nebylo lze dovozovati z povahy silostroje nebo ze zvláštního způsobu, ze selhání nebo z nedostatku jeho činnosti, zabýval se první soud, a, připojiv se k posudku znalce, dospěl k přesvědčení, že škodnou událost nelze vyvozovati z této příčiny. Nelze přehlédnouti, že zákon má na zřeteli škodné příhody, jež třeba nelze předvídati a zameziti, jež jsou však událostmi v provozu silostrojů obvykle se přiházejícími, mají příčinu ve zvláštní povaze provozu a vznikají v provozu samém, jež tedy nejsou způsobeny jediné a vylučně příčinami z venčí se přiházejícími (prasknutí pneumatiky, porouchání stroje, selhání činnosti stroje, smyk), dále zvláštní povahu silostroje, při jehož provozu došlo k úrazu (pestrý nátěr, oslňující reflektory a pod. srov. dův. zprávu k první vlád. předloze č. 2068 příl. k těsnopis. prot. posl. sněmovny vídeňské XVII sese 1904, vysvětlivky k 2 vlád. předl. č. 2 příl. k těsnop. prot. panské sněm. vídeňské XVII sese 1907). Příhoda nebo taková vada ve sporu nebyla tvrzena, a nic nevyšlo najevo, z čeho by se mohlo dovozovati, že škodná událost byla způsobena takovou příčinou. Usoudil-li tedy odvolací soud jen z toho, že žalovaný netvrdil výslovně, že nehodu žalobcovu nelze sváděti na povahu vozidla nebo zvláštní způsob, selhání nebo nedostatky výkonnosti, že je řidič za škodu žalobci vzešlou z části zodpovědný a že proto třeba zabývat se výší uplatněných nároků, neposoudil věc správně.

Čís. 10657.

Postup pohledávky, o níž jest zahájen spor mezi postupitelem a postoupeným dlužníkem, pro případ, že postupitel ve sporu zvítězí, není postupem pod výminkou. Soudní smír, jímž byla pak pohledávka ve sporu uznána, jest v rozsahu smíru vítězstvím postupitele ve sporu a působí jako kumulativní novace i ve prospěch postupníka.

(Rozh. ze dne 30. března 1931, Rv II 189/30).

Žalovanému byla proti Františku K-ovi povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávky 10.000 Kč, jež příslušela dlužníku proti Aloisu K-ovi, a to na základě soudního smíru, uzavřeného dne 17. prosince 1928 ve sporu. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se Jan F. nepřipustnosti exekuce na pohledávku, tvrdě, že mu František K. dne 25. září 1928 postoupil onu pohledávku 10.000 Kč. Procesní soud